

Kampen mot det onda

I alla tider har människor kämpat mot vad de sett som ”det onda”. De flesta krig i har allmänhet sin rot i denna kamp. Utan denna kamp skulle vi således ha betydligt färre krig i världen. Givet att tesen är giltig skulle vi alltså ha allt att vinna på att inte bekämpa ondskan (förutsatt att vi verkligen tycker att krig är dåligt).

I alla tider har olika religiösa rörelser stridit mot ondskan. Exempelvis förekommer ofta bilder av beväpnade änglar. Ett aktuellt exempel på en sådan strid, ehuru sekulär, är AFA, Antifascistisk Aktion, som hatar fascismen och bekämpar den med fascismens egna medel, våld. De rättfärdigar sitt eget hat med att det är riktat mot något ont.

I dagboksbladet *Ondskans natur* från november 2012 presenteras idén att ondska inte är en egen storhet, utan frånvaro av godhet. Ondska i sig existerar då endast som ett psykologiskt fenomen (www.sensibus.se/upl/10711/Ondskansnatur.pdf). För detta används begreppsparen ljus-mörker resp. värme-kyla som metafor för godhet-ondska. Om denna idé är giltig följer frågan *hur kan man kämpa mot ondskan?*

Kan man överhuvudtaget bekämpa något som inte finns? Svaret är rimligen: ”nej, det kan man inte”.

I *Ondskans natur* påtalas det faktum att kyla och mörker inte kan tillföras, eftersom dessa inte är egna storheter, men att det går att tillföra värme och ljus. Det enda sättet att göra något varmare eller ljusare är att tillföra värme eller ljus, det är faktiskt den enda påverkan man kan göra. Vill man sänka temperaturen eller ljusflödet kan man leda bort värmen eller ljuset, men man kan inte tillföra kyla eller mörker. Analogt kan man inte tillföra ondska. Det enda man kan göra är att tillföra eller leda bort godhet.

Hatet mot det onda är således hatet mot avsaknaden av godhet. Kampen mot det onda kan endast föras genom att tillföra godhet. Vems ansvar är det då att tillföra denna godhet? För att för ett ögonblick återgå till exemplet AFA: ur AFAs synvinkel vore det rimligen AFA själva eftersom de ser sig själva som innehavare av godhet och fascisterna som helt utan.

Hat är starkt förknippat med ondska. Hat är i sig självt, i grunden, helt utan godhet. Att utge sig för att hata det onda, i syfte att framhäva sin godhet, är således att bita sig själv i svansen. Det spelar ingen roll vad det är som man hatar, fascister, kommunister, muslimer eller bögar, man är alltid fel ute.

Vilket förhållningssätt är då det mest produktiva? Fortfarande förutsatt att idén om onskan som icke självständig storhet är giltig kan vi konstatera att det istort sett alltid finns något litet spår av godhet närvarande. Det handlar således om att locka fram denna, ge den spelrum och utrymme att växa. För att kunna göra detta behövs en vilja att se det goda, även när det är osynligt. Det låter sig inte göras utan att man använder sig av rätt filter. Man måste kunna bortse, om än bara tillfälligt, från sina egna godhetskriterier. Då kan man bättre se det goda som finns även hos dem med hårt skal. Och förhoppningsvis också se, och värdera, genomslaget av sin egen godhet.

Är då begreppet *ondska* oanvändbart? Nej, onskan är som psykologiskt begrepp precis lika användbart som förut. På samma sätt som kyla och mörker som psykologiska begrepp är de greppbara representationerna av frånvaro av värme respektive ljus representerar begreppet ondska frånvaro av godhet.